

The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

ECONOMIC AND SOCIAL-FOCUSED ISSUES OF MODERN WORLD

Conference Proceedings of the 2nd International Scientific Conference

October 16 – 17, 2019

Bratislava 2019

The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava
(Slovak Republic)

Berdyansk State Pedagogical University (Ukraine)

Donbas State Pedagogical University (Ukraine)

The Institute for the Study of Spatial Development (Ukraine)

Katowice School of Technology (Poland)

National University of Civil Defence of Ukraine (Ukraine)

Odesa National Polytechnic University (Ukraine)

**ECONOMIC AND SOCIAL-FOCUSED
ISSUES OF MODERN WORLD**

Conference Proceedings of the 2nd International Scientific Conference

October 16 – 17, 2019

Bratislava 2019

ISBN 978-80-89654-59-8

Conference Proceedings of the 2nd International Scientific Conference *Economic and Social-Focused Issues of Modern World* (October 16 – 17, 2019, Bratislava, Slovak Republic). The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, 2019; ISBN 978-80-89654-59-8; pp. 394, illus., tabs., bibls.

Reviewers:

Stanislav Filip – doc. Ing., PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, Slovak Republic

Ihor Lyman – Doctor of Science, Professor, Berdyansk State Pedagogical University, Ukraine

Aleksander Ostenda – PhD, prof. WST, Katowice School of Technology, Poland

Olena Raevneva – Doctor of Science, Professor, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine

Editorial Office:

Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave

851 04 Bratislava 5, Furdekova 16

tel. +421 905 864 457

E-mail: sekretariat@vsemvs.sk

Publishing House:

© Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave

851 04 Bratislava 5, Furdekova 16

tel. +421 905 864 457

Authors are responsible for content of the materials.

ISBN 978-80-89654-59-8

© Authors, 2019

© Publishing House VŠEMvs, 2019

SCIENTIFIC AND PROGRAM COMMITTEE

Dr. h. c. prof. Ing. Viera Cibáková, CSc, School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

prof. Ihor Bohdanov, DrSc, Berdyansk State Pedagogical University

Ing. Michal Fabuš, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

prof. Svitlana Filippova, DrSc, Odesa National Polytechnic University

prof. Lidiya Guryanova, DrSc, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

prof. Ing. Vojtech Kollár, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

doc. Oleksandr Nestorenko, PhD., the Institute for Study of Spatial Development

prof. Svitlana Omelchenko, DrSc, Donbas State Pedagogical University

prof. Mykhailo Oklander, DrSc, Odesa National Polytechnic University

mgr Magdalena Wierzbik-Strońska, Katowice School of Technology

ORGANIZING COMMITTEE

doc. Natalia Afanaseva, PhD., National University of Civil Protection of Ukraine

doc. Valerii Bosniuk, PhD., National University of Civil Protection of Ukraine

doc. Olena Chukurna, PhD., Odesa National Polytechnic University

doc. Nadiya Dubrovina, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

Ing. Marián Kováč, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

doc. Iryna Kolupaieva, PhD., Kharkiv Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics

doc. Tamara Makarenko, PhD., Berdyansk State Pedagogical University

doc. Ing. Tetyana Nestorenko, PhD., Berdyansk State Pedagogical University

doc. Iryna Ostopolets, PhD., Donbas State Pedagogical University

doc. Nataliia Svitlychna, PhD., National University of Civil Protection of Ukraine

mgr Aldona Kania, Katowice School of Technology,

mgr Tamara Krutko, the Institute for Study of Spatial Development

mgr Paweł Mikos, Katowice School of Technology

mgr inż. arch. Sylwia Pawlikowska-Musiewicz, Katowice School of Technology

CONTENTS

SECTION 1

MODERN ISSUES OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF COUNTRY, REGION, CITY, ENTERPRISE

<i>Natalia Birchenko</i> . Theoretical aspects of formation of the adaptive risk management systems in the company.....	12
<i>Olena Budiakova, Tetiana Kondratieva</i> . Economic provision for innovative activity of small and medium-sized businesses.....	17
<i>Liubov Chagovets, Natalia Chernova, Oksana Panasenko, Irina Medvicka</i> . Fuzzy logic and neural networks application in estimation of economic security	20
<i>Nataliya Chernova, Svitlana Prokopovych</i> . Ukraine bond market: yield curve analysis.....	30
<i>Olena Chukurna, Liubov Nekrasova, Anna Davydova</i> . Assessment of the impact of price risks on the competitiveness of industrial enterprises.....	35
<i>Mykola Denisenko, Zorina Shatska, Olena Zaharchenko</i> . Strategic planning for innovative development in the activities of travel agency.....	43
<i>Valeriy Goryachuk, Natalya Shlafman, Olena Bondarenko</i> . Increasing the productivity of entrepreneurship activities in the conditions of transformation changes in the economy of Ukraine.....	47
<i>Lidia Guryanova, Vladislav Polianskyi, Stanislav Milevskyi</i> . Financial market stability estimation models.....	51
<i>Tetyana Kaminska, Nataliya Martynenko</i> . Obstacles and factors of medical services trade.....	56
<i>Olena Kazanzhy</i> . Problems of development of hotel business in Ukraine...	60

<i>Marta Kopytko, Michael Daniv. Anti-crisis component of economic security of enterprise: theoretical aspect.....</i>	64
<i>Maryna Kovbatiuk, Vladyslava Shevchuk, George Kovbatiuk. Academic mobility of Ukrainian students in the conditions of international education.</i>	69
<i>Viktoriia Kralia, Olha Podolska, Kateryna Bogomolova. Sustainable development as an incredible component of economic growth of Ukraine..</i>	74
<i>Maksym Kulyk, Ilona Rozhko. Economic efficiency of switchgrass seeds production in Ukraine.....</i>	78
<i>Tatyana Kvyatko, Oleksandra Mandych, Nadiya Kolpachenko. The evolution of theoretical foundations of competition .....</i>	83
<i>Tetiana McAlister, Kalina Pashkevich. The use of modern eco-friendly design trends in the development of a capsule collection of casual clothes for children.....</i>	87
<i>Serhii Rudenko. Adaptation of Ukrainian accounting to globalization and euro-integration processes.....</i>	90
<i>Natalia Ryzhikova. Sources of funding and lending to innovative development in Ukraine.....</i>	93
<i>Yuliia Sahachko, Olena Smihunova, Hanna Holovanova. Economic efficiency of barley production in Ukraine and the world.....</i>	98
<i>Kostiantyn Sapun, Ruslana Seleznova. The formation of tourism and international business as an innovative phenomenon of the XX-XXI centuries.....</i>	104
<i>Olexander Serdiuk, Iryna Petrova. Internalization of negative external effects: the challenges of today.....</i>	111
<i>Nataliia Trushkina, Natalya Rynkevich. Modern problems of creation of logistics cluster as a component of transport and logistics system (on the example of Sloboda economic region).....</i>	115

<i>Lyudmila Zveruk. Current problems of the credit activities of the banks of Ukraine and the directions of their solutions.....</i>	119
<i>Олена Білик. Екологічний менеджмент інноваційної діяльності підприємства.....</i>	124
<i>Жанна Бобровская. Биометрические технологии в банковском бизнесе: проблемы и перспективы развития.....</i>	127
<i>Наталія Гавриленко, Євгеній Допілко, Вікторія Кошутська. Проблеми і перспективи обігу криптовалют.....</i>	136
<i>Наталія Ковчин. Шкільна економічна освіта як фактор формування підприємницької компетентності старшокласників.....</i>	142
<i>Анастасія Ляшенко, Юлія Бережна, Григорій Бережний. Аналіз використання оборотних фондів підприємства харчової промисловості.....</i>	147
<i>Наталія Мудрак. «Дорожня карта» деофшоризації економіки України.....</i>	155
<i>Аліна Палєнкова, Вікторія Ципко. Способи підвищення прибутку та рентабельності підприємства санаторно-курортної сфери.....</i>	163
<i>Тетяна Пашко, Олена Василенко. Способи покращення фінансового стану підприємства.....</i>	172
<i>Валентина Успенська. Підготовка старшокласників з питань репродуктивного здоров'я молоді в Україні.....</i>	180
<i>Володимир Шевчук. Теоретико-економічна картина світу у вимірах сталості і керованості господарювання модерних суспільств.....</i>	187
<i>Валентина Юскович-Жуковська. Цифровізація інформаційного суспільства 5.0.....</i>	197

SECTION 2

REGIONAL AND LOCAL PROBLEMS OF SOCIAL DEVELOPMENT OF SOCIETY

<i>Helen Dyakova. European Slobozhanskiy region: historical aspect.....</i>	201
<i>Larisa Tretiakova, Ludmila Mitjuk. Social problems in the mineral resource industry in Ukraine.....</i>	205
<i>Надія Дубровіна, Оксана Тулай, Віра Дубровіна, Вячеслав Варнік. Комплексний підхід до оцінки потенціалу фармацевтичних ринків в країнах ЄС .....</i>	209
<i>Яна Сичікова, Тетяна Несторенко, Тамара Макаренко, Тадеуш Покуса. Управління якістю продукції як основа для конкурентоспроможності держави.....</i>	222
<i>Олексій Стасенко. Фізичне виховання в сім'ї як важлива умова зміцнення здоров'я дітей.....</i>	227
<i>Інна Шишова. Підготовка студентів до економічної освіти дітей з особливими потребами.....</i>	231

SECTION 3

HUMANITARIAN ISSUES OF DEVELOPMENT IN MODERN WORLD

<i>Yuliia Bilotserkivska, Andrei Zlotnikov, Dmytro Prykhodko.</i> Modern proposals to estimate efficiency of psychological preparation in the Air Force in accordance with the requirements of new guidance on moral and psychological support.....	239
<i>Svitlana Bykova.</i> Questions of “passionarity” and propensity for risk in personality properties area.....	243
<i>Tetyana Grabovska, Oleksandr Grabovskyy.</i> Competence approach to forming teacher's preparedness to use information and communicative technologies.....	248
<i>Olena Karanfilova.</i> Humanization and humanitarization as a way of reforming the modern educational system.....	253
<i>Olena Karpenko.</i> Musical art in the socio-cultural space of the modernity.	257
<i>Nataliia Kucherenko, Serhii Kucherenko, Serhii Trokhymchuk.</i> Determination of the special features of students’ interindividual preferableness as a factor of modern society development.....	261
<i>Halyna Kudrynska.</i> Psychological competence framework of the employee of human resources management service in government body.....	265
<i>Inna Kurlishchuk.</i> The peculiarities of university students’ online volunteering.....	273
<i>Maria Mishakina.</i> The concept of teaching facilitation.....	276
<i>Larysa Odyuchenko, Tetiana Skyba.</i> Practical experience of formation of socio-economic knowledge in students with intellectual disabilities at geography lessons.....	281
<i>Nataliia Rybka.</i> Non-philosophic economist: nonsens!.....	285
<i>Olena Shenderuk.</i> Generation Z: effective interaction.....	289

<i>Oksana Stupak. European youth policy experience.....</i>	294
<i>Yaroslav Syvokhop, Maryna Sheian. Continuing education of teachers of Transcarpathian region on the issues of forming a healthy lifestyle of students.....</i>	298
<i>Nataliya Tkachova, Olena Kazanska. Distance form as an innovative method of training specialists of logistics.....</i>	302
<i>Yana Topolnyk. The main aspects of the problem of becoming a digital library in Ukraine.....</i>	305
<i>Leonid Tsubov, Iryna Chorna. The use of didactic opportunities of foreign language to form the professional mobility of future economists...</i>	308
<i>Larysa Zhuravlova. Research of indirect impact of parents-child relations in families based on the factor analysis and features of primary school children's speech competency.....</i>	312
<i>Iryna Zveruk, Mariia Zveruk. What is philosophy in Ukraine: history and ways of development today.....</i>	318
<i>Інна Ахновська. Формування нормативно-правового механізму регулювання ринку сімейної освіти в Україні.....</i>	322
<i>Тетяна Белкова. Формування педагогічних компетенцій у студентів медичних закладів вищої освіти.....</i>	327
<i>Руслана Білоус, Оксана Давидова, Аліна Яструбова. Психологічні особливості ціннісного ставлення до природи старшокласників.....</i>	330
<i>Лариса Головіна. Проблемні питання розвитку сучасного суспільства: гуманітарний аспект.....</i>	333
<i>Галина Григораши. Здоровий спосіб життя.....</i>	339
<i>Вікторія Гринько. Формування колаборативних умінь у майбутніх педагогів.....</i>	344
.	

<i>Світлана Іноземцева, Ірина Малиніна. Гуманітарний аспект розвитку мультимедійного дизайну як соціокультурного явища.....</i>	349
<i>Марія Казанжи. Фасилітація як механізм розвитку сучасного суспільства.....</i>	354
<i>Тетяна Коляда-Березовська, Ольга Романова. Термінологічні новації у форматі наукової євроінтеграції.....</i>	358
<i>Олена Куц. Типи модифікацій суб'єкта в дериваційній парадигмі речення.....</i>	362
<i>Світлана Омельченко, Олена Гавриш. Загальні положення міграційних процесів у Німеччині.....</i>	366
<i>Віра Остащук. Підвищення якості освіти в сучасних умовах за допомогою традиційної системи контролю знань.....</i>	370
<i>Ольга Острожинська. Сугестопедія як сучасний метод навчання іноземних мов.....</i>	373
<i>Вікторія Сімак, Юлія Сімак, Марина Безбах. Формування Я-концепції в юнацькому віці.....</i>	377
<i>Ольга Шевченко, Вікторія Фесюк. Формування пізнавальної активності учнів початкової школи засобами фізичної культури.....</i>	381
<i>Лариса Яцюк. Активізація пізнавального інтересу студентів коледжів на уроках теоретичного навчання.....</i>	386

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЗА ДОПОМОГОЮ ТРАДИЦІЙНОЇ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Віра Остащук

Одеський національний політехнічний університет

Одеса, Україна

Ostvera@gmail.com

Abstract. This article explores the current situation of the high education institutes students level of knowledge control. You can also find the potential solutions of quality of education control implementation with traditional and innovative methods in consideration of its advantages and disadvantages. The author discloses examples of methods and techniques alternatives for students' progress control, based on his experience.

Key words: education, traditional education system, knowledge control.

Проблема управління, контролю та моніторингу якості освіти є одним із актуальних питань, які стають перед вищими навчальними закладами. Контроль необхідний для постійного корегування ходу освітнього процесу, відслідковування результатів освіти, корегування цілей, заходів з їх реалізації.

Питання контролю навчання вивчали: А. Алексюк, С. Архангельський, Ю. Бабанський, О. Безносок, В. Безпалько, М. Махмутов, Н. Тализіна (психолого-педагогічні аспекти контролю), В. Бочарнікова, І. Булах, Л. Добровська, В. Ільїна, Е. Лузік, О. Мокрова, І. Романюк (сучасні підходи до організації контролю навчання). Певний інтерес щодо предмета дослідження становлять роботи І. Волощука, С. Гончаренка, М. Євтуха, І. Зязюна, О. Киричука, В. Козакова, В. Маслова, Н. Ничкало, О. Савченко, В. Сидоренка, А. Степанюк та ін., присвячені проблемам розвитку особистості, її ціннісних орієнтацій, пізнавальних здібностей.

В умовах реформування національних систем вищої освіти, поряд з традиційними виникли і почали завойовувати свій простір нові методики навчання, діагностування та контроль знань студентів, серед яких можна виділити автоматизовані системи управління якості підготовки спеціалістів,

системи тестового контролю знань студентів, модульно-рейтингові системи оцінки знань студентів.

Застосування цих нових методів, а також впровадження інформаційних технологій в освіту є актуальним питанням на сьогоднішній день і викликає дискусії серед науковців. Так, одні вважають, що розробка модульно-рейтингових систем йде переважно на емпіричній основі без належного науково-методичного обґрунтування, без опори на теоритичні моделі готовності фахівця до професійної діяльності. Вказуючи на те, що у вищих навчальних закладах робляться спроби використання або вже введені в експлуатацію різноманітні програмно-технічні засоби контролю знань студентів, дослідники підкреслюють, що новизна не гарантує отримання об'єктивних, достовірних знань про рівень знань, умінь та навичок студентів. Опоненти цієї точки зору вважають, що використання інформаційних технологій в синтезі з процедурою оцінки об'єму та якості знань (в формі тестів, багатобальної шкали оцінки та статистичних методів обробки та аналізу) виправдано наступними моментами. По-перше, такі форми оцінки знань як іспит, залікґрунтуються на суб'єктивній думці думці одного або декількох викладачів. По-друге, існує ряд проблем при проведенні залікових та екзаменаційних заходів, пов'язаних з великим об'ємом інформації, яку потрібно підготовувати, обробити та проаналізувати за відносно короткий проміжок часу.

Не займаючи ту чи іншу позицію в даному питанні, запропонуємо свій погляд на проблему використання традиційних підходів та методик у сучасному науковому просторі, яке швидко змінюється та модернізується.

У навчальних програмах вищих начальних закладів присутні дисципліни, в яких не передбачено проведення ні практичних, ні лабораторних занять, або на них не виділено у два рази менше годин у порівнянні з лекціями. У цих випадках перед викладачем стоїть достатньо важке завдання: за допомогою яких методик здійснити поточний контроль успішності студентів і якості їх знань, або лишити тільки підсумковий варіант перевірки, який на сучасному етапі функціонування системи представлений модульними роботами у формі тестів з різними рівнями важкості. Спираючись на власний педагогічний досвід, зробимо висновок про те, що підсумковий контроль не зможе надати об'єктивну оцінку знань студентів, оскільки відповіді на тести можуть бути списані у однокурсників, які сидять поруч, із заготовленими раніше у

мобільному телефоні фото конспекту лекцій або навчального посібника, а швидше за все з веб-сайтів, вихід на які можна здійснити з мобільних телефонів. Крім цього моменту існує ще і другий дуже важливий аспект: в результаті відвідування тільки лекційного курсу і відсутності поточного, постійного контролю знань, у студентів виробляється тотальна демотивація навчання. Присутність на лекціях стає не обов'язковими, адже важливим для студентів є успішне написання модульних робіт і отримання необхідних балів. Очевидно, що і якість отриманих знань при такому відношенні до навчання буде досить низькою.

Для того, щоб запобігти подібної ситуації, а крім цього замотивувати студентів на постійний обмін інформації, який допоможе викладачу отримати уявлення про рівень знань студентів і скорективувати їх навчальну діяльність, автор проводить на своїх лекціях регулярний контроль знань в ученій формі (діалог по важливим питанням вивченого матеріалу на 5-10 хвилин) або в письмовій формі (тематичні диктанти на 5-7 хвилин). Останній варіант дозволяє за короткий проміжок часу перевірити рівень знань у всієї групи або потоку студентів. У свою чергу, обмежений час для відповідей на питання не лишає можливостей списувати. Крім того, проведення такого поточного контролю знань мотивує студентів на самостійне навчання, виконання домашніх завдань і відвідування лекцій, на яких регулярно буде проходити оцінювання знань і накопичування балів. Застосовуючи усну та письмову форми поточного контролю, викладач зможе об'єктивно виставити підсумкові оцінки студентам і представити реальний рівень і якість їх знань із пройденої дисципліни.

Таким чином, повністю відкидати традиційні методи контролю знань не можна. Існує непорушний закон розвитку: будь-яка якісно нова система не може бути побудована, якщо умовою її впровадження є миттєва відмова від старих традицій і досвіду. Повинно бути розумне поєднання інноваційних технологій з традиційними навчання і контролю знань студентів, а кінцеві оцінки необхідно виставляти тільки після безпосереднього спілкування викладача із студентом. В свою чергу, проведення поточного контролю дозволить виявити проблеми і неточності у засвоєнні знань, внести відповідне корегування рівня та якості їх засвоєння, попередити можливі помилки і непорозуміння певних питань, які базуються на попередньому навчальному матеріалі, при вивченні наступних тем.

ISBN 978-80-89654-59-8